

šanje, ali naj torej pri slučajnih diplomantih ustreznih strok skrbimo za dodatno bibliotekarsko izobrazbo. V knjižnicah je prav gotovo lepo število takih diplomantov, ki po naključju niso bili slučajni. Delo se jim je priljubilo in že leta vestno opravljajo svoje delo. Tem bibliotekarjem je treba oskrbeti dodatno specialno bibliotekarsko izobrazbo. S tem bo to vprašanje zadovoljivo rešeno. Pri bibliotekarskem delu sta potrebna sistematično znanje in izkušnost, predvsem pa — in to je najvažnejše — ljubezen in interes do dela.

Kot celota je v tem letniku najzanimivejša šesta številka, posvečena stoletnici Leninske biblioteke, ki nas v bogato ilustriranih člankih seznanja z ustrojem in delovanjem ene največjih, če že ne največje knjižnice na svetu. V tej številki je objavljen tudi članek V. Striganova »O delu za enotno shemo klasifikacije v velikih univerzalnih knjižnicah«. Avtor poroča o pomanjkljivostih, ki so se v sovjetskih knjižnicah pokazale pri uporabi decimalne klasifikacije in o naporih znanstvenih knjižnic, predvsem Leninske, da bi ustvarili nov sistem klasifikacije, ki bi popolnoma ustrezal sovjetskim potrebam.

Bravcu postane kmalu jasen namen revije, namreč da aktivizira bibliotekarja pri njegovi osnovni nalogi: približati knjigo čim večjemu številu sovjetskih bravcev. In priznati moramo, da so v tem v SZ popolnoma uspeli. Dostopne cene knjig, visoke naklade, ogromno število knjižnic in bibliotekarski kader, ki ima poleg strokovne usposobljenosti tudi sposobnost, da pritegne bravca, mu svetuje in ga na nevsiljiv način obvešča, vsi ti pogoji so v SZ že v veliki meri realizirani. In k formiranju takega profila sovjetskega bibliotekarja pripomore v ve-

liki meri tudi dejstvo, da na visoki bibliotekarski šoli bodoči bibliotekarji poleg predavanj iz predmetov bibliotekarske stroke (ki obsegajo 40 % vseh predavanj) poslušajo tudi predavanja iz psihologije, družbenih ved, etike itd.

Zahtevnejši bravec pogrēša v reviji predvsem strokovnih člankov s posameznih specialnih področij bibliotekarstva. V tem pogledu bi SZ lahko tudi bibliotekarjem drugih dežel posredovala precej izkušenj in znanja sovjetskih bibliotekarjev. Delno odpravlja to pomanjkljivost rubrika »Nove knjige«, ki bravce sproti obvešča o novih knjigah in razpravah s področja bibliotekarstva.

Hermina Jug-Kranjec

BIBLIOTEKARZ. Czasopismo poświęcone sprawom bibliotek i czytelnictwa. Czasopismo wydawane przez Stowarzyszenie bibliotekarzy polskich oraz Bibliotekę publiczną m. st. Warszawy. Rok 29. Warszawa 1962. 8°.

Časopis z naslovom »Bibliotekar« in podnaslovom »Časopis, posvečen zadevam knjižnic in bravcev« izdajata Združenje poljskih bibliotekarjev in Javna knjižnica glavnega mesta Warszawe. Izhaja že 29. leto v dvanajstih številkah letno. Namenjen je širokemu krogu knjižničnih delavcev in obravnava vprašanja iz knjižničarske prakse. Članki segajo na področje vzgoje in sistemizacije bibliotekarskih kadrov, organizacije knjižnic različnih tipov, analize in vzgoje bravcev, razširjanja raznih vrst literature med bravce in tehnike bibliotečnega poslovanja. Priobčena so tudi poročila o mednarodnih in domačih knjižničarskih dogodkih, pregledi delovanja posameznih založb in podobno. V vsaki številki so naslednje stalne rubrike: »Iz življenja Zveze poljskih bibliotekarjev«, »Pregled literature«, ki obsega poročila o

domači strokovni literaturi. »Domača in tuja kronika«, »Nekrologi« in »Pravni predpisi«, kjer so sproti priobčeni in komentirani vsi novi pravni predpisi, ki se tičejo knjižničarjev in knjižnic.

Splošne probleme knjižničarstva na Poljskem in v svetu obravnava uvodnik v prvi številki z naslovom »Splošni bibliotekarski problemi«, ki ga je napisal Cz. Koziół. Bibliotekarstvo po vsem svetu je v krizi, ugotavlja, zaostaja za potrebami po vzgoji širokih ljudskih množic; naloge knjižnic rastejo veliko hitreje kot možnosti za njihovo izpolnitev. Predvsem povsod manjka kvalificiranega kadra. Problem je isti kot pri nas. Problemom kadrov je posvečenih več člankov; zanimiv je uvodnik v majski številki istega avtorja »Na dan bibliotekarja«. V okviru majskega festivala prosvete, knjige in tiska imajo na Poljskem poseben »dan bibliotekarja« in »dan knjigarstva«. V uvodniku je orisan lik idealnega bibliotekarja, bibliotekarja po lastni volji in iz ljubezni, ki naj ga odlikujejo naslednje lastnosti: sistematičnost, natančnost, ljubezen do knjige, do knjige kot predmeta in do njene vsebine, pa ustrežljivost, pripravljenost pomagati ljudem, kar je najvažnejša lastnost pravega bibliotekarja. Ob tej vzneseni hvalnici knjižničarskemu poklicu pa avtor ne more skriti otožnosti ob vsakodnevni izkušnji, da je širši javnosti knjižničarski poklic neznan in nerazumljiv.

Vpogled v svojevrstno sistemizacijo biblioteknih delavcev na Poljskem dajejo članki o novo osnovani skupini tako imenovanih »diplomiranih bibliotekarjev«. Docent Ryczard Przelaskowski iz Warszawe je priobčil članka »Pragmatika diplomiranih bibliotekarjev« in »K pragmatiki bibliotekarjev v znanstvenih knjižnicah«. Po novih zakonskih predpi-

sih iz let 1958—1961 je bila v znanstvenih knjižnicah (za take veljajo na Poljskem le knjižnice Poljske akademije znanosti in visokih šol) osnovana nova skupina bibliotekarjev, tako imenovani »diplomirani bibliotekarji«. Njihove naloge bi bile organiziranje knjižnic in knjižnih fondov, znanstveno in publicistično delo s področja vede o knjigi in knjižnicah, pedagoško delo z mladimi knjižničarskimi in znanstvenimi kadri; pripadla bi jim vodstvena, znanstvena in vzgojna vloga v knjižnicah. Pisec je navdušen nad novo sistemizacijo, v njej vidi obravnavanje bibliotekarjev kot nove kategorije znanstvenih delavcev, vidi dokaz, da se je izkristaliziral bibliotekarski poklic. Poleg teh bi v knjižnicah delali še »bibliotekarzy fachowy«, strokovni bibliotekarji — to je dosedanji bibliotekarji — ki bi jim ostalo pač vsakodnevno delo ob tekočem traku, in pa samostojni znanstveni delavci. Zdi se pa, da se bibliotekni delavci, ki bi jim pripadla skromna vloga strokovnih bibliotekarjev, s to sistemizacijo ne strinjajo. V več člankih razni avtorji ugovarjajo in očitajo novim zakonom nedoslednost, nedomišljenost in diskriminacijo. Za diplomiranega bibliotekarja namreč zakon zahteva naziv magistra (tj. dipl. filozofa), magistra-inženirja ali zdravnika, prakso v stroki, bibliotekarski staž in strokovni izpit. Bibliotekarju, ki ima bibliotekarsko izobrazbo in nima staža izven knjižnice, je pot za napredovanje do diplomiranega bibliotekarja zaprta. Vprašujejo se tudi, v čem je znanstvenost nove skupine, kako morejo biti diplomirani bibliotekarji po položaju in prejemkih izenačeni z univerzitetnimi docenti, ko jim ni potrebno nič drugega kot staž in strokovni izpit. Zdi se, da so predpisi o personalnih zadevah sploh silno kom-

plicirani; v znanstvenih knjižnicah je v petih kategorijah (skladiščniki, strokovni bibliotekarji s srednjo izobrazbo — to so naši knjižničarji, strokovni bibliotekarji z visoko izobrazbo, diplomirani bibliotekarji in samostojni znanstveni delavci) možnih nič manj kot 17 različnih nazivov.

S področja tehnike bibliotečnega poslovanja je pomemben članek B. Zielinske »Navodila za obdelovanje gramofonskih plošč«, ki daje potrebne napotke za knjižnično obdelavo gramofonskih plošč z govornimi teksti. Podoben članek bi bil koristen tudi pri nas, saj tudi pri nas dobivajo knjižnice vse več avdiovizualnega, netiškanega gradiva, s katerim knjižničar največkrat ne ve kaj početi.

Revija je na visoki ravni in daje bralcem mnogo koristnega gradiva, ki jim omogoča strokovno izpopolnjevanje in boljše delo v praksi.

Marko Kranjec

PRZEGLĄD BIBLIOTECZNY.
Organ naukowy Stowarzyszenia bibliotekarzy polskich, Rocznik 30, z. 1—2. Warszawa 1962. 8°.

Revija ima naslov »Bibliotečni pregled« in podnaslov »Znanstveni organ Združenja poljskih bibliotekarjev«. Izhaja štirikrat letno, na voljo sta nam dva prva zvezka. Namenjena je obravnavi teoretičnih vprašanj bibliotekarstva in razpravam s področja vede o knjigi in knjižnicah. Največ člankov je zgodovinske vsebine (M. Meglička, Komunistični tisk v dvajsetih medvojnih letih; J. Reychman, Iz zgodovine knjige 17. stoletja — mnogojezične zbirke epigramov; J. Wróblewski, Knjižni fondí vzhodnopruskega oddelka Centralne poljske biblioteke v Nemčiji; M. Walentinowicz, »Bravne družbe« — iz zgodovine bravskih organizacij na Poljskem). K. Remerova piše o planu raziskovanj na polju vede o knjižnicah na Mad-

žarskem in W. Słabczyński o dantskih knjižnicah.

Za nas je najbolj zanimiva razprava Ryszarda Przelaskowskega »O bibliotekarskem poklicu in njegovi enotnosti«. Pisec ugotavlja, da je bibliotekarstvo kljub različnim vrstam bibliotečnih delavcev in kljub njihovi različni izobrazbi enoten poklic. Da bi se ta poklic še bolj izoblikoval in utrdil, je predvsem potrebno izpopolniti sistem šolanja po naslednjih načelih: upoštevati je treba, da so potrebni različni tipi bibliotečnih delavcev; nujno je združevati poklicno knjižničarsko znanje z znanjem drugih panog znanosti; šolanje višjih knjižničnih kadrov naj bo bilateralno — po eni strani samostojni bibliotekarski študij z ustrežno enciklopedično podlago, po drugi poklicna bibliotekarska specializacija za posamezne smeri znanstvenega študija. Vse razprave imajo résuméje v francoščini.

V poročilih in ocenah je ocenjena predvsem tujejezična literatura. V rubriki »Iz življenja« je aktualna analiza ankete o stanju in potrebah poklicne priprave za bibliotekarsko službo; anketa je bila opravljena v letu 1960 in je imela namen ugotoviti, koliko kadrov in kakšnih bodo poljske knjižnice potrebovale v prihodnjih desetih letih. Rezultati ankete so pokazali, da je potrebnih še precej samostojnih znanstvenih delavcev, da je treba v znanstvenih knjižnicah nekoliko znižati odstotek zaposlenih z visoko izobrazbo, a v ljudskih knjižnicah to število zelo povečati. Nadalje je zelo velika potreba po bibliotekarjih s specialnim bibliotekarskim študijem (»bibliotekoznawstwo«); teh so imele znanstvene in strokovne knjižnice v 1959. letu 68, rabile pa bi jih v prihodnjih desetih letih 293; ljudske knjižnice so jih imele 15, želijo jih 116.